

Tento informační přehled byl vypracován ve spolupráci s Radou notářů Evropské unie (CNUE).

1 Jakým způsobem se vyhotovuje pořízení pro případ smrti (závěť, společná závěť, dědická smlouva)?

Zůstavitel může učinit pořízení pro případ smrti prostřednictvím závěti nebo dědické smlouvy. Závěť může mít formu notářské závěti nebo soukromé závěti. Zůstavitel může závěť nebo její část prostřednictvím novější závěti nebo dědické smlouvy kdykoliv zrušit. To neplatí v případech vzájemné závěti manželů, u níž platí pro odvolání zvláštní pravidla.

Notářská závěť

Notářská závěť je závěť notářsky ověřená nebo závěť, která byla sepsána zůstavitelem a uložena u notáře v zapečetěné obálce do úschovy.

V případě notářské závěti notář ověřuje vůli, již sepsal na základě zůstavitelova pořízení pro případ smrti, popřípadě závěť sepisuje sám zůstavitel a následně ji předkládá notáři k ověření. Notářská závěť musí být zůstavitelem podepsána v přítomnosti notáře.

Notářsky ověřená závěť může být učiněna rovněž mladistvým starším 15 let. V takovém případě není vyžadován souhlas zákonných zástupců mladistvého.

Pokud jde o závěť uloženou do úschovy u notáře, zůstavitel osobně předá notáři pořízení pro případ smrti v zapečetěné obálce a prohlásí, že se jedná o jeho závěť. V takovém případě notář sepiše notářskou listinu osvědčující skutečnost, že u něj byla závěť uložena. Tuto listinu podepisuje zůstavitel i notář. Zůstavitel si může závěť uloženou u notáře kdykoliv vyžádat. Pokud se tak stane, notář sepiše notářskou listinu osvědčující skutečnost, že závěť byla zůstaviteli vydána. Tuto listinu podepisuje zůstavitel i notář.

Platnost notářských závětí není časově omezena; zůstávají v platnosti až do okamžiku své změny či zrušení.

Soukromé závěti

Soukromá závěť je závěť podepsaná v přítomnosti svědků nebo holografická závěť.

Text soukromé závěti podepsané v přítomnosti svědků nemusí být sepsán zůstavitelem (a nemusí být ani rukopisný), musí být nicméně podepsán v přítomnosti nejméně dvou právně způsobilých svědků a musí obsahovat datum a rok, kdy byla závěť pořízena. Svědci musí být při podpisu přítomni současně. Zůstavitel musí svědkům oznámit, že byli povoláni jako svědci při pořízení jeho závěti a že tato závěť představuje jeho pořízení pro případ smrti. Svědci nemusí být s obsahem závěti seznámeni. Svědci podepíší závěť ihned po zůstaviteli. Svědci svými podpisy stvrzují, že zůstavitel podepsal svou závěť osobně a že mají v dobré vůli za to, že zůstavitel je právně způsobilý a je schopen pořídit závěť. Nikdo nemůže vystupovat jako svědek v případě, že některý z jeho předchůdců nebo potomků, sourozenců a jejich potomků, druhý manžel nebo jeho předků či potomků je obmyšleným z dotčené závěti.

Holografická soukromá závěť musí být celá vlastnoručně sepsána zůstavitelem (nesmí být sepsána na stroji, vytištěna či sepsána jiným mechanickým způsobem) a musí obsahovat datum a rok, kdy byla pořízena. Holografickou závěť podepisuje zůstavitel osobně.

Zůstavitel si může soukromou závěť ponechat nebo ji předat do úschovy jiné osobě.

Soukromá závěť se stává neplatnou po uplynutí šesti měsíců ode dne, kdy ji zůstavitel pořídil, je-li stále naživu. Neobsahuje-li soukromá závěť datum a rok, kdy byla pořízena, a není-li možné okamžik jejího pořízení určit ani jiným způsobem, je neplatná.

Vzájemná závěť manželů

Vzájemná závěť manželů je závěť pořízená společně oběma manželi, v níž se navzájem stanovují dědici nebo činí s pozůstalostí jiná pořízení pro případ smrti.

V případě vzájemné závěti manželů, v níž se manželé navzájem stanovují výlučnými dědici, mohou manželé určit osobu, jíž bude postoupen díl pozůstalosti od přeživšího manžela.

Vzájemná závěť manželů musí být notářsky ověřena. Notář závěť této formy sepiše podle pořízení pro případ smrti manželů a oba manželé ji musí v přítomnosti notáře podepsat.

Pořízení obsažené ve vzájemné závěti manželů může být každým z manželů před smrtí druhého partnera zrušeno. Závěť, jejímž prostřednictvím je dotčené pořízení zrušeno, musí být notářsky ověřena. Pořízení se považuje za zrušené okamžikem, kdy je druhému manželovi v notářském řízení doručeno oznámení o zrušení vzájemného pořízení. Po smrti druhého manžela může pozůstalý manžel vzájemné pořízení zrušit jedině za předpokladu, že se zřekne dědictví, které mu bylo ve vzájemné závěti manželů z pozůstalosti odkázáno.

Vzájemná závěť manželů se stává neplatnou, je-li manželství ukončeno před smrtí zůstavitele. Vzájemná závěť manželů se rovněž stává neplatnou, podal-li jeden ze zůstavitelů před svou smrtí k soudu žádost o rozvod nebo k ní poskytl písemný souhlas, popřípadě byl oprávněn iniciovat prohlášení manželství za neplatné a učinil-li v tomto směru k soudu již příslušné podání.

Dědické smlouvy

Dědická smlouva je dohoda mezi zůstavitelem a jinou osobou, v níž zůstavitel určí protistranu či jinou osobu za dědice a pořídí odkaz, určí podmínku nebo uloží příkaz. V dědické smlouvě uzavřené mezi zůstavitelem a jeho zákonným dědicem lze také stanovit, že se dědic dědictví zříká.

Dědická smlouva může rovněž obsahovat jednostranná pořízení zůstavitele; v takovém případě je třeba ustanovení závěti vykládat v souladu s takovým pořízením.

Dědická smlouva musí být vyhotovena a ověřena notářem. Dědická smlouva musí být podepsána v přítomnosti notáře.

Dědická smlouva nebo pořízení v ní obsažená mohou být zrušeny nebo odvolány, dokud jsou účastníci dané smlouvy naživu, a to prostřednictvím nové notářsky ověřené dohody uzavřené mezi stranami, popřípadě novou dědickou smlouvou.

Pokud byla dědická smlouva pořízena za okolností, které mohou být důvodem pro její zrušení podle **Obecné části občanského zákoníku**, může osoba, jíž svědčí dědické právo, požadovat zrušení smlouvy rovněž po smrti zůstavitele ve vztahu k neplatnosti dědické smlouvy nebo pořízení v ní obsažených. Kromě toho je možné dědickou smlouvu zrušit. Zůstavitel může dědickou smlouvu zrušit, pokud se na tom strany v dědické smlouvě dohodly. Dědickou smlouvu je rovněž možno zrušit v případě, že obmyšlená osoba se dopustila zločinu vůči zůstaviteli, jeho manželovi či manželce, popřípadě potomkům, nebo v případě, že se protistrana úmyslně dopustila porušení vyživovací povinnosti vůči zůstaviteli. Zůstavitel má rovněž právo zrušit dědickou smlouvu v případě, že účastník dědické smlouvy, který je povinen zůstaviteli za jeho života poskytovat opakující se plnění – zejména ve formě vyživovací povinnosti – tuto

povinnost úmyslně a podstatným způsobem poruší. Dědickou smlouvu je třeba zrušit notářsky ověřeným prohlášením učiněným vůči protistraně. Pokud jde o reciproční dědickou smlouvu, u níž bylo sjednáno právo na zrušení, se v případě, že prohlášení o zrušení učinil jeden z účastníků, ruší celá smlouva, ledaže se strany v dědické smlouvě dohodly jinak. Právo na zrušení vzájemné dědické smlouvy není možné uplatnit po smrti některého z účastníků smlouvy. Po smrti jednoho z účastníků může pozůstalý účastník dědické smlouvy své pořízení zrušit jedině v případě, že se dědictví, které mu je z pozůstalosti dědickou smlouvou odkázáno, zřekne.

2 Mělo by být pořízení registrováno? Pokud ano, jakým způsobem?

Notářské závěti a dědické smlouvy musí být vždy zapsány v dědickém rejstříku, a to následující pracovní den po dni, kdy byly notářsky ověřeny. Kromě toho jsou notáři povinni do dědického rejstříku zapsat všechny změny dědických smluv, smlouvy rušící dědické smlouvy a prohlášení o zrušení dědických smluv. Nesplnění evidenční povinnosti nemá vliv na platnost pořízení.

Soukromá závěť může být do dědického rejstříku zapsána zůstavitelem nebo jinou osobou, která o soukromé závěti ví a která byla zůstavitelem požádána, aby zápis provedla. V případě soukromých závětí však není jejich zápis do dědického rejstříku povinný.

Notářské závěti a dědické smlouvy jsou do dědického rejstříku zapisovány notářem, který ověření závěti nebo dědické smlouvy provedl nebo u kterého byly uloženy. Příslušný notář zápis do dědického rejstříku sám provede, popřípadě zašle do rejstříku odpovídající oznámení. Ode dne 1. ledna 2015 již notáři nezasílají do dědického rejstříku oznámení a namísto toho sami provádějí v dědickém rejstříku zápis.

Informace o soukromé závěti mohou být do dědického rejstříku zapsány prostřednictvím státního portálu <http://www.eesti.ee/>, a to osobou, která o pořízení závěti ví a která byla požádána, aby zápis provedla.

3 Existují nějaká omezení svobodného nakládání s majetkem v případě smrti (např. povinný dědický podíl)?

Pro pořízení závěti nejsou stanovena žádná omezení. Skutečnost, že byla pořízena závěť, nikterak neomezuje právo zůstavitele volně nakládat se svým majetkem.

Svoboda zůstavitele učinit pořízení pro případ smrti je omezena institutem tzv. povinného dílu, který zůstaviteli brání, aby svůj majetek odkázal dědicům dle vlastního uvážení. Nárok na povinný díl vůči dědicům vzniká, vydědil-li zůstavitel prostřednictvím své závěti nebo dědické smlouvy potomka, rodiče nebo druhého manžela, kterému svědčí dědické právo a vůči němuž má zůstavitel v době smrti vyživovací povinnost podle zákona o rodině, nebo odkázal-li jim zůstavitel z pozůstalosti menší podíl, než jim jako zákonným dědicům náleží. Osoba, jíž svědčí nárok na povinný díl, má tedy vůči dědicům právní nárok dle zákona o právních závazcích. Nárok spočívá v právu osoby, jíž zákon povinný díl přiznává, na výplatu peněžité částky odpovídající hodnotě povinného dílu vypočteného z celkové hodnoty pozůstalosti. Osoba, která uplatní právo na povinný díl, není považována za dědice. Výše povinného dílu odpovídá polovině hodnoty dílu, který by z pozůstalosti osobě náležel v souladu se zákonnou dědickou posloupností za předpokladu, že by všichni dědici dědictví přijali.

Kromě svého podílu na pozůstalosti může manžel zůstavitele žádat o zřízení osobního užívacího práva k nemovitosti, v níž se nacházela společná domácnost manželů, pokud by v důsledku dědění došlo ke zhoršení životní úrovně manžela zůstavitele. Podle judikatury Nejvyššího soudu má manžel zůstavitele právo uplatnit tento nárok bez ohledu na to, zda zdědí i něco jiného, a zda se dědí v souladu se závětí nebo ze zákona.

4 Pokud pořízení pro případ smrti neexistuje, kdo dědí a kolik?

Pokud zůstavitel nezanechal platnou závěť nebo dědickou smlouvu, uplatní se zákonná dědická posloupnost. V případě, že závěť nebo dědická smlouva neobsahuje pořízení ve vztahu k veškerému majetku zůstavitele, uplatní se zákonná dědická posloupnost ve vztahu k této části pozůstalosti. Zákonným dědicem je druhý manžel a příbuzní zůstavitele; pro účely dědění se dědicové dělí do tří dědických tříd. Druhý manžel dědí společně se zákonnými dědici. V první řadě dědí zůstavitelovi potomci (dětí, osvojené děti, vnoučata atp.). Dědí-li druhý manžel společně s dědici první třídy, odpovídá jeho podíl podílu dítěte, nejméně však 1/4 hodnoty pozůstalosti.

Není-li žádného dědice první třídy, nastupují dědicové druhé třídy: rodiče zůstavitele a jejich potomci (bratr a sestra zůstavitele). Jsou-li oba rodiče zůstavitele v době zahájení dědického řízení naživu, dědí celou pozůstalost rovným dílem. Není-li v době zahájení dědického řízení otec nebo matka zůstavitele naživu, nastupují na jejich místo jejich děti, osvojené děti, vnoučata atd. Dědí-li druhý manžel společně s dědici druhé třídy, odpovídá jeho podíl 1/2 hodnoty pozůstalosti.

Není-li žádného dědice druhé třídy, nastupují dědicové třetí třídy: prarodiče zůstavitele a jejich potomci (tedy strýcové a tety zůstavitele). Jsou-li všichni prarodiče zůstavitele v době zahájení dědického řízení naživu, dědí celou pozůstalost rovným dílem. Není-li v době zahájení dědického řízení některý z prarodičů z matčiny nebo z otcovy strany zůstavitele naživu, nastupují na jejich místo jejich děti, osvojené děti, vnoučata atd. zesnulého prarodiče. Není-li nikdo takový, pak tento podíl dědí druhý prarodič z této strany. Není-li naživu ani druhý prarodič, dědí tento díl jeho nebo její děti, osvojené děti, vnoučata atd. Nejsou-li v době zahájení dědického řízení naživu oba prarodiče z matčiny nebo z otcovy strany a nemají-li žádné potomky, nastupují na jejich místo prarodiče z druhé strany rodiny a jejich děti, osvojené děti a vnoučata. Ustanovení týkající se dědiců první dědické třídy se uplatní i na potomky, kteří nastoupí jako dědicové na místo svých rodičů.

Byl-li zůstavitel ženatý či vdaná a nezůstali po něm žádní dědicové první ani druhé třídy, dědí druhý manžel celou pozůstalost.

Neměl-li zůstavitel žádné zákonné dědice ani manžela, náleží dědictví místní správě v místě, kde došlo k zahájení dědického řízení. Místem zahájení dědického řízení je místo, v němž měl zůstavitel poslední místo bydliště. Nachází-li se místo posledního bydliště zůstavitele mimo Estonsko, ale použitelným právem je právo Estonska, je zákonným dědicem Estonská republika.

5 Který orgán je příslušný:

5.1 v dědických věcech?

V Estonsku dědické řízení vede estonský notář, který dědické řízení zahájil, pokud měl zůstavitel poslední bydliště v Estonsku. O tom, že bylo dědické řízení zahájeno, provede notář zápis do dědického rejstříku. Nachází-li se místo posledního bydliště zůstavitele v jiné zemi, estonský notář vede dědické řízení pouze ve vztahu k majetku, který se nachází v Estonsku, za předpokladu, že dědické řízení nemůže probíhat v cizí zemi, nebo dědické řízení vedené v cizí zemi nezahrnuje majetek nacházející se v Estonsku, nebo potvrzení o dědictví vypracované v cizí zemi není v Estonsku uznáváno.

Dědické řízení povede estonský notář i tehdy, vyžaduje-li vedení dědického řízení v Estonsku nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 650/2012 o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a přijímání a výkonu veřejných listin v dědických věcech a o vytvoření evropského dědického osvědčení (Úř. věst. L 201, 27.7.2012, s. 107–134) podle článků 4–15 a 17.

5.2 k přijetí prohlášení o odmítnutí nebo přijetí dědictví?

Prohlášení o přijetí nebo odmítnutí dědictví musí být učiněno u notáře, který vede dědické řízení. Prohlášení může být rovněž učiněno před jiným notářem, který jej ověří a zašle notáři, jenž dědické řízení vede.

Na estonských zastupitelských úřadech mohou prohlášení o přijetí či odmítnutí dědictví ověřit také konzulární úředníci se zvláštní kvalifikací. Konzulární úředníci jsou povinni neprodleně postoupit prohlášení, které ověřili, notáři, který vede dědické řízení.

5.3 k přijetí prohlášení o odmítnutí nebo přijetí odkazu?

Odkaz umožňuje odkazovníkovi požadovat po vykonavateli odkazu, aby na něj předmět odkazu převedl. Aby mu byl odkaz vydán, musí odkazovník u vykonavatele závěti uplatnit na odkaz nárok. Zůstavitel může vykonání odkazu stanovit jako povinnost dědici nebo jinému odkazovníkovi. V případě, že zůstavitel vykonavatele odkazu nestanovil, vykoná odkaz dědic.

Vzhledem k tomu, že se ustanovení o přijetí nebo odmítnutí dědictví použijí i na přijetí a odmítnutí odkazu, případné promeškání lhůty pro odmítnutí odkazu se považuje za jeho přijetí. Pokud odkazovník chce odkaz odmítnout, musí ve lhůtě stanovené zákonem – do tří měsíců od smrti zůstavitele a od okamžiku, kdy se odkazovník o svém nároku na odkaz dozvěděl – učinit prohlášení o odmítnutí odkazu.

V rámci dědického řízení notář kontaktuje všechny odkazovníky zmíněné v závěti a informuje je o jejich nároku na odkaz. Odkazovník má právo před podáním žádosti o výkon odkazu obdržet informace o předmětu odkazu. Analogicky s úpravou přijetí dědictví je prohlášení o přijetí nebo odmítnutí odkazu neodvolatelné. Pro potřeby prokázání svého práva může odkazovník požádat notáře, který dědické řízení vede, o vydání potvrzení o existenci jeho nároku z odkazu (potvrzení o odkazu).

Je-li předmětem odkazu nemovitý majetek nebo předmět, jehož převod je omezen požadavkem notářského ověření, musí být smlouva o převodu odkazu mezi vykonavatelem odkazu a odkazovníkem také notářsky ověřena.

Odkazovník, který je zároveň dědicem, má na odkaz nárok i v případě, že dědictví odmítne.

5.4 k přijetí prohlášení o odmítnutí nebo přijetí povinného dědického podílu?

Povinný díl je peněžitý nárok ve smyslu závazkového práva směřující proti dědicům, u nichž je třeba jej uplatnit. Právo na povinný díl vzniká okamžikem zahájení dědického řízení. O vydání povinného dílu není třeba notáře žádat.

V případě, že zůstavitel ve své závěti nebo dědické smlouvě vydědil potomka, rodiče nebo druhého manžela, kterému svědčí dědické právo a vůči němuž má zůstavitel v době smrti vyživovací povinnost podle zákona o rodině, nebo že jim zůstavitel odkázal menší podíl z pozůstalosti, než jim jako zákonným dědicům náleží, mohou tyto osoby nárokovat od dědiců povinný díl.

Na základě notářsky ověřené žádosti dědice, vykonavatele závěti či osoby, jíž svědčí právo na povinný díl, notář vydá osvědčení o nároku na povinný díl (jinak též osvědčení příjemce povinného dílu). Osvědčení příjemce povinného dílu specifikuje příjemce a hodnotu povinného dílu jako podílu pozůstalosti. Práva na povinný díl se osoba, jíž svědčí dědické právo, může prostřednictvím dědické smlouvy uzavřené se zůstavitelem zříci. Taková smlouva musí být notářsky ověřena.

6 Stručný popis postupu k vypořádání dědické věci podle vnitrostátního práva, včetně vypořádání majetku a jeho rozdělení (včetně informací o tom, zda byl postup k vypořádání dědické věci zahájen soudem, nebo zda jej zahájil jiný příslušný orgán bez návrhu).

Po zahájení dědického řízení – tedy po smrti zůstavitele – přechází pozůstalost na dědice, kterými mohou být dědicové z dědické smlouvy, dědicové ze závěti a zákonní dědicové.

Dědické řízení může být za účelem stanovení existence dědického práva iniciováno dědicem, věřitelem zůstavitele, odkazovníkem nebo jinou osobou, jíž ve vztahu k pozůstalosti svědčí nějaký nárok. Osoba, která má zájem na zahájení dědického řízení, musí kontaktovat notáře; notář za tímto účelem sepiše a notářsky ověří žádost. Dědické řízení může být vedeno pouze jedním notářem; bylo-li tedy již dědické řízení iniciováno na základě žádosti podané jinému notáři, předá notář, u nějž byla podána pozdější žádost, tuto žádost notáři, který dědické řízení vede.

Dědic může dědictví přijmout, nebo jej odmítnout. Lhůta pro odmítnutí dědictví činí tři měsíce. Tato lhůta počíná běžet od okamžiku, kdy se dědic o smrti zůstavitele a o svém dědickém právu dozví nebo kdy se to dozvědět měl. Neodmítne-li dědic dědictví v dané lhůtě, má se za to, že jej přijal. Rozhodne-li se dědic dědictví přijmout, může v tomto směru učinit prohlášení u notáře, který dědické řízení vede, a to i před uplynutím této lhůty.

Rozhodnutí dědice přijmout nebo odmítnout dědictví je závazné. Jakmile dědic jednou dědictví odmítl, již jej nemůže přijmout; jakmile jej jednou přijal, již jej nemůže odmítnout. Stejný princip se uplatní i při přijetí a odmítnutí odkazu – s tou výjimkou, že odkazovníci, kteří jsou zároveň dědicové, mají na předmět odkazu právo i v případě, že odmítl dědictví.

Prohlášení o přijetí nebo odmítnutí dědictví musí být notářsky ověřeno.

Notář provede zápis o zahájení dědického řízení do dědického rejstříku bezprostředně po přijetí žádosti o zahájení dědického řízení a oznámení o zahájení dědického řízení zveřejní v úřední publikaci *Ametlikud Teadaanded* (Sbírka vyhlášek) nejpozději dva pracovní dny po zahájení dědického řízení. Notář rovněž zašle oznámení o zahájení dědického řízení dědicům, kteří jsou mu známi, a dalším osobám, kterým byla závětí nebo dědickou smlouvou přiznána práva a uloženy povinnosti. V případě dědění na základě pořízení pro případ smrti zůstavitele informuje notář rovněž osoby, které by dědily v případě dědění ze zákona.

Notář ověří registry týkající se práv a povinností zůstavitele a také se dotáže úvěrových institucí působících v Estonské republice, jejichž seznam stanoví nařízení **ministra pro danou oblast**. Kromě výše uvedeného se může notář dotazovat také jiných osob na základě notářsky ověřené žádosti iniciátora dědického řízení nebo jakékoli jiné osoby, která má práva k pozůstalosti. Pokud byl zůstavitel v době zahájení dědického řízení v manželském svazku a pokud měli manželé majetek ve společném jmění, dotáže se notář rovněž odpovídajícím způsobem na práva a povinnosti pozůstalého manžela nebo manželky zůstavitele.

Osoba oprávněná zahájit dědické řízení má právo získat během dědického řízení od notáře informace o tom, kdo dědictví přijal a kdo se ho vzdal. Osoba, která by dědila v případě dědění ze zákona, má stejné právo v případě dědictví na základě závěti. Výše uvedené osoby mají rovněž právo seznámit se s výsledky dotazování učiněného v souvislosti s právy a povinnostmi zůstavitele. V případě dědění na základě závěti má osoba, která by dědila v případě dědění ze zákona, právo seznámit se se závětí a s dědickou smlouvou.

Jsou-li existence dědického práva i jeho rozsah dostatečně prokázány, notář vydá potvrzení o dědictví, nejdříve však jeden měsíc po zveřejnění oznámení o zahájení dědického řízení v úřední publikaci *Ametlikud Teadaanded*. O vydání potvrzení o dědictví provede notář zápis do dědického rejstříku.

Po vydání potvrzení o dědictví si mohou dědici rozdělit pozůstalost dohodou. V případě sporu může pozůstalost na žádost dědice rozdělit soud.

Po rozdělení pozůstalosti se určí, které věci nebo podíly na nich a která práva a povinnosti, které tvoří součást pozůstalosti, přecházejí na každého ze spoludědiců. Pozůstalost se rozdělí mezi dědice podle jejich podílů na pozůstalosti na základě obvyklé hodnoty předmětů, které tvoří součást pozůstalosti, u době rozdělení. Po dohodě dědiců může být věc tvořící součást pozůstalosti ohodnocena na základě zvláštního zájmu dědice.

7 Jak a kdy se člověk stane dědicem nebo odkazovníkem?

Dědické řízení je zahájeno po smrti jedince. Po zahájení dědického řízení přechází pozůstalost na dědice. Titulem pro dědění je zákon nebo pořízení pro případ smrti zůstavitele vyjádřené v závěti nebo v dědické smlouvě. Dědické právo z dědické smlouvy má přednost před dědickým právem ze závěti a obě tato práva mají přednost před dědickým právem ze zákona.

Pro přiznání dědictví není třeba podávat žádnou zvláštní žádost. Přijetím dědictví přechází všechna práva a povinnosti zůstavitele, s výjimkou těch, které jsou přirozeně a nedílně spjaty s osobou zůstavitele nebo které jsou ze zákona nepřevoditelné, na dědice. Přijme-li dědic dědictví, považuje se za okamžik přechodu vlastnictví k předmětům tvořícím pozůstalost se zpětnou platností datum zahájení dědického řízení. Bylo-li dědictví přijato více dědici (spoludědicové), připadá jim pozůstalost do spoluvlastnictví.

Dědickou způsobilost má každá osoba způsobilá k právům a povinnostem – to se týká fyzických osob, které byly v době smrti zůstavitele naživu, a právnických osob, které v tuto dobu existovaly. Dítě, které se narodilo živé v době po zahájení dědického řízení, se považuje za dědicky způsobilé v okamžiku zahájení dědického řízení, bylo-li počato před zahájením dědického řízení. Má se za to, že nadace zřízená na základě závěti nebo dědické smlouvy existovala již v době zahájení dědického řízení, za předpokladu, že později skutečně nabude práv právnické osoby.

Pozůstalému manželovi nebo manželce dědické právo ani právo na přednostní podíl nesvědčí, jestliže zůstavitel podal před smrtí žádost o rozvod nebo byl-li v době smrti oprávněn iniciovat prohlášení manželství za neplatné a učinil-li v tomto směru k soudu již příslušné podání.

Rodič, který byl zcela zbaven rodičovské odpovědnosti, není zákonným dědicem dítěte.

Osoba, která splňuje kteroukoli z následujících podmínek, nedědí:

úmyslně a v rozporu se zákonem způsobila nebo se pokusila způsobit zůstaviteli smrt,

úmyslně a v rozporu se zákonem uvedla zůstavitele do situace, v níž nemohl učinit pořízení pro případ smrti nebo je odvolat,

nátlakem nebo podvodným způsobem zabránila zůstaviteli v učinění, změnění nebo odvolání pořízení pro případ smrti, pokud zůstavitel již neměl možnost vyjádřit svou skutečnou vůli,

úmyslně a v rozporu se zákonem závěť nebo dědickou smlouvu zcizila nebo zničila, pokud zůstavitel již neměl možnost ji obnovit,

padělala zůstavitelovu závěť nebo dědickou smlouvu nebo její část.

Podle estonského práva není příjemce povinného dílu považován za dědice; dědicové mají vůči příjemci povinného dílu splatnou pohledávku ve smyslu závazkového práva. Nárok na povinný díl vůči dědicům vzniká, vydědil-li zůstavitel prostřednictvím své závěti nebo dědické smlouvy potomka, rodiče nebo druhého manžela, kterému svědčí dědické právo a vůči němuž má zůstavitel v době smrti vyživovací povinnost podle zákona o rodině, nebo odkázal-li jim zůstavitel z pozůstalosti menší podíl, než jim jako zákonným dědicům náleží. Výše povinného dílu odpovídá polovině hodnoty dílu, který by z pozůstalosti osobě náležel v souladu se zákonnou dědickou posloupností za předpokladu, že by všichni dědici dědictví přijali.

Dědické řízení může být iniciováno dědicem, věřitelem zůstavitele, odkazovníkem nebo jinou osobou, jíž ve vztahu k pozůstalosti svědčí nějaký nárok, a to na základě notářsky ověřené žádosti. Dědické řízení vede estonský notář, u nějž bylo dědické řízení zahájeno a který je jako vykonavatel dědického řízení zapsán v dědickém rejstříku. Dědické řízení může být vedeno jedním notářem; bylo-li tedy již dědické řízení iniciováno na základě žádosti podané jinému notáři, předá notář, u nějž byla podána pozdější žádost, tuto žádost notáři, který dědické řízení vede. Notář vydá potvrzení o dědictví, existuje-li dostatečný důkaz o existenci dědického práva. Je-li více dědiců, notář uvede, jaký podíl z pozůstalosti každému z nich připadne.

Dědic může dědictví přijmout, nebo jej odmítnout. Neodmítne-li osoba, jíž svědčí dědické právo, dědictví ve lhůtě tří měsíců od okamžiku, kdy se dozvěděla nebo měla dozvědět o existenci svého nároku, má se za to, že dědictví přijala. Osoba, která se dědictví vzdá, zamezí vzniku všech právních důsledků spojených s dědictvím.

8 Jsou dědicové odpovědní za dluhy zůstavitele? Pokud ano, za jakých podmínek?

Ano, dědic je povinen splnit všechny podmínky stanovené zůstavitelem. V případě, že je hodnota pozůstalosti nedostatečná k urovnání závazků, je dědic povinen urovnat tyto závazky na svůj vlastní účet, ledaže po pořízení soupisu pozůstalosti splnil požadavky řízení upraveného zákonem, byl vyhlášen úpadek pozůstalosti, popřípadě bylo insolvenční řízení ukončeno bez vyhlášení úpadku.

Vyhradil-li si dědic soupis pozůstalosti, nemohou věřitelé z pozůstalosti uspokojit svůj nárok na úhradu ze strany dědice, a to až do doby pořízení soupisu, nejdéle však do uplynutí lhůty pro pořízení soupisu. Po pořízení soupisu pozůstalosti je ručení dědice za závazky vážnoucí na pozůstalosti omezeno hodnotou pozůstalosti.

9 Jaké dokumenty a/nebo informace se obvykle vyžadují pro účely registrace nemovitého majetku?

Byl-li zůstavitel vlastníkem nemovitého majetku, stává se příslušný zápis v katastru nemovitostí okamžikem jeho smrti neplatným, a to s ohledem na skutečnost, že osoba, která je v katastru formálně zapsána jako vlastník, již vlastníkem v hmotněprávním smyslu není, jelikož všechny majetek zůstavitele přešel na jinou osobu – na dědice, a to okamžikem zahájení dědického řízení.

Aby bylo možné právo dědice nebo dědiců do katastru nemovitostí zapsat, musí nový vlastník podat žádost a podložit ji dokladem osvědčujícím právní titul – tj. potvrzením o dědictví.

Je-li věcné právo převedeno do společného vlastnictví spoludědiců, postačí, aby žádost podal jeden ze spoludědiců, přičemž žádost ostatních dědiců není relevantní. To znamená, že jejich souhlas není pro provedení zápisu nezbytný, neboť nemohou svévolně zamezit tomu, aby bylo právo, které na ně již bylo převedeno, zapsáno do katastru nemovitostí. Stejný princip se uplatní i při převodu části spoluvlastnictví.

Právní předpisy stanoví zvláštní pravidla pro případ, že dle potvrzení o dědictví manželé žili v majetkoprávním režimu společného jmění manželů. V takovém případě může být každý předmět jak ve společném, tak výlučném vlastnictví, což nelze v rámci procesu vydání potvrzení o dědictví zjistit.

Kromě toho právní předpisy stanoví výjimky pro případ, že dědicové za účelem vypořádání spoluvlastnictví pozůstalost rozdělili, přičemž určili, která věc nebo její součást, popřípadě právo nebo závazek tvořící pozůstalost, každému dědici připadne a kterému dědici připadne která nemovitost tvořící pozůstalost.

V případě, že se zůstavitel nikdy neoženil nebo nevdal, je třeba za účelem opravy zápisu v katastru nemovitostí doložit následující doklady:

potvrzení o dědictví,

notářsky ověřenou nebo elektronicky podepsanou žádost o provedení zápisu; žádost o provedení zápisu, která je elektronicky podepsána, musí být sepsána a katastru nemovitostí předložena prostřednictvím portálu registrace pozemků (<https://kinnistuportaal.rik.ee>); na portál je možné se přihlásit pomocí estonského **průkazu totožnosti**, **mobilního průkazu totožnosti**, některých zahraničních průkazů totožnosti nebo prostřednictvím portálu <https://www.eesti.ee/et>

Za opravu záznamu v katastru nemovitostí není stanoven žádný poplatek.

Všichni dědicové uvedení na potvrzení o dědictví jsou do katastru nemovitostí zapsáni jako spoluvlastníci nemovitosti.

V případě, že je pozůstalost rozdělena mezi spoludědice takovým způsobem, že nemovitost si ponechá konkrétní dědic, je pro provedení zápisu do katastru nemovitostí třeba doložit:

dohodu o rozdělení pozůstalosti notářsky ověřenou estonským notářem,

žádost o provedení zápisu (může tvořit součást výše zmíněné notářsky ověřené dohody o rozdělení pozůstalosti).

Za provedení záznamu v katastru nemovitostí je stanoven správní poplatek.

V tomto případě je do katastru nemovitostí jako vlastník zapsána ta osoba, která je v dohodě o rozdělení pozůstalosti označena jako osoba, na niž dle této dohody přechází vlastnictví dané nemovitosti.

Pro účely ověření dohody o rozdělení pozůstalosti je třeba notáři předložit potvrzení o dědictví.

V případě, že manželství zůstavitele bylo ke dni zahájení dědického řízení skončeno nebo skončilo okamžikem smrti zůstavitele, avšak nemovité vlastnictví spadající do pozůstalosti netvořilo společné jmění bývalých manželů, je pro opravení zápisu v katastru nemovitostí třeba doložit:

potvrzení o dědictví,

doklad o existenci vlastnického práva, který prokazuje, že majetek je ve výlučném vlastnictví zůstavitele,

notářsky ověřenou nebo elektronicky podepsanou žádost o provedení zápisu; žádost o provedení zápisu, která je elektronicky podepsána, musí být sepsána a katastru nemovitostí předložena prostřednictvím portálu registrace pozemků (<https://kinnistuportaal.rik.ee>); na portál je možné se přihlásit pomocí estonského **průkazu totožnosti**, **mobilního průkazu totožnosti**, některých zahraničních průkazů totožnosti nebo prostřednictvím portálu <https://www.eesti.ee/et>

Za opravu záznamu v katastru nemovitostí není stanoven žádný poplatek.

Do katastru nemovitostí jsou zapsáni všichni dědicové uvedení na potvrzení o dědictví.

Pro účely notářského ověření dokladu o existenci vlastnického práva musí žadatel notáři prokázat, že tento majetek byl ve vylučném vlastnictví druhého manžela. Zpravidla je třeba notáři předložit dokumenty představující titul pro nabytí majetku, nemůže-li si je obstarat sám, za účelem prokázání, že manželé žili v režimu odděleného jmění nebo že určili, že daná věc je ve vylučném vlastnictví jednoho z nich (např. předmanželská smlouva, dohoda o vypořádání společného jmění, jiný doklad, který prokazuje, že věc je ve vylučném vlastnictví, jako například bezúplatná smlouva, atp.).

V případě, že manželství zůstavitele bylo ke dni zahájení dědického řízení skončeno nebo skončilo okamžikem smrti zůstavitele a nemovité vlastnictví spadající do pozůstalosti tvořilo společné jmění bývalých manželů, je pro opravu zápisu v katastru nemovitostí třeba doložit:

potvrzení o dědictví,

doklad o existenci vlastnického práva, který prokazuje, že majetek byl ve společném vlastnictví zůstavitele a jeho bývalého manžela, notářsky ověřenou nebo elektronicky podepsanou žádost o provedení zápisu; žádost o provedení zápisu, která je elektronicky podepsána, musí být sepsána a katastru nemovitostí předložena prostřednictvím portálu registrace pozemků (<https://kinnistuportaal.rik.ee>); na portál je možné se přihlásit pomocí estonského **průkazu totožnosti, mobilního průkazu totožnosti**, některých zahraničních průkazů totožnosti nebo prostřednictvím portálu <https://www.eesti.ee/et/>

Za opravu záznamu v katastru nemovitostí není stanoven žádný poplatek.

Všichni dědicové uvedení v potvrzení o dědictví, stejně jako pozůstalý manžel nebo manželka nebo bývalý manžel nebo manželka, jsou do katastru nemovitostí zapsáni bez ohledu na to, zda jsou dědici.

Pro účely notářského ověření dokladu o existenci vlastnického práva musí žadatel notáři prokázat, že tento majetek náležel do společného jmění. Zpravidla je třeba notáři předložit dokumenty představující titul pro nabytí majetku, nemůže-li si je obstarat sám (mj. dohodu o rozdělení společného jmění, předmanželskou smlouvu atp.).

V případě, že manželství zůstavitele bylo ke dni zahájení dědického řízení skončeno nebo zaniklo okamžikem smrti zůstavitele a nemovitý majetek tvořící pozůstalost spadl do společného jmění bývalých manželů a že pozůstalost je mezi spoludědice rozdělena takovým způsobem, že určitý nemovitý majetek připadá konkrétnímu dědici, je pro provedení zápisu do katastru nemovitostí třeba doložit:

doklad o existenci vlastnického práva a dohodu o rozdělení společného jmění manželů, notářsky ověřenou estonským notářem, žádost o provedení zápisu (může tvořit součást výše zmíněné notářsky ověřené dohody o rozdělení společného jmění manželů a pozůstalosti).

Za provedení záznamu v katastru nemovitostí je stanoven správní poplatek.

V důsledku rozdělení společného jmění manželů jsou zůstavitel a pozůstalý manžel zapsáni do katastru nemovitostí jako vlastníci s uvedením podílu.

Dědicové uvedení v potvrzení o dědictví, na které v souladu s dohodou přechází vlastnictví konkrétního nemovitého majetku, jsou zapsáni do katastru nemovitostí jako vlastníci podílu zůstavitele. V případě, že je stanoven podíl náležející jednotlivým dědicům, uvede se velikost podílu každého z nich.

Pro účely notářského ověření dokladu o existenci vlastnického práva musí žadatel notáři prokázat, že tento majetek náležel do společného jmění.

V tomto případě je pro provedení zápisu do katastru nemovitostí alternativní možností i předložení následujících dokumentů:

dohody o rozdělení společného jmění bývalých manželů a dohody o rozdělení pozůstalosti, notářsky ověřené estonským notářem, žádost o provedení zápisu (může tvořit součást výše zmíněné notářsky ověřené dohody o rozdělení společného jmění manželů a pozůstalosti).

Za provedení záznamu v katastru nemovitostí je stanoven správní poplatek.

Do katastru nemovitostí je jako vlastník zapsána ta osoba, která je v dohodě o rozdělení pozůstalosti označena jako osoba, na níž dle této dohody přechází vlastnictví dané nemovitosti.

Pro účely notářského ověření dokladu o existenci vlastnického práva musí žadatel notáři prokázat, že tento majetek náležel do společného jmění.

9.1 Je jmenování správce pozůstalosti povinné nebo povinné na vyžádání? Pokud je povinné nebo povinné na vyžádání, jaké kroky je třeba podniknout?

V případě smrti zůstavitele vykonává nad pozůstalostí správu soud, pokud:

není znám žádný dědic,

v místě, kde se pozůstalost nachází, se žádný z dědiců nezdržuje,

není známo, zda dědic dědictví přijal,

dědicova způsobilost k právům a povinnostem byla omezena a nebyl mu ustanoven opatrovník,

existují jiné zákonné důvody.

Opatření pro správu pozůstalosti jsou způsobem organizačního zajištění správy pozůstalosti a uplatnění ochranných opatření dle občanského soudního řádu. Soud jmenuje správce pro správu pozůstalosti.

Soud přijme při správě majetku opatření dle vlastního uvážení, nestanoví-li právní předpisy jinak. Soud může přijmout opatření při správě pozůstalosti také na žádost věřitele zůstavitele, odkazovніка nebo jiné osoby, které svědčí z pozůstalosti nějaký nárok, pokud hrozí nebezpečí z prodlení ohrožující uspokojení nároků výše uvedených osob z pozůstalosti. V případě sporu o to, kdo má nárok dědit, může soud rozhodnout o přijetí opatření při správě pozůstalosti také na žádost osoby žádající o stanovení nároku na dědictví.

Pokud není splněn příkaz zůstavitele, může soud na základě žádosti osoby, jež má na věci zájem, určit správce, který zajistí splnění příkazu. Správce má práva a povinnosti vykonavatele závěti, pokud jde o majetek určený k provedení příkazu.

Vnitrostátní a místní správní orgány, notáři a soudní exekutoři mají povinnost informovat soud, pokud se dozví o tom, že je nezbytné přijmout opatření při správě pozůstalosti.

9.2 Kdo je oprávněn vykonávat pořizování pro případ smrti zůstavitele a/nebo spravovat pozůstalost?

Nebyla-li soudem přijata opatření při správě pozůstalosti, jsou za správu pozůstalosti společně odpovědní dědicové. Dědicové jsou povinni splnit všechny pokyny v závěti uložené, včetně převedení pozůstalosti v souladu s pokyny uvedenými v závěti.

Pokud byla soudem přijata opatření při správě pozůstalosti, je pozůstalost spravována správcem jmenovaným soudem, jemuž soud může poskytnout bližší pokyny týkající se držení a užívání pozůstalosti a nakládání s ní. Správce může s pozůstalostí nakládat pouze za účelem vyrovnání závazků a pokrytí nákladů spojených se správou pozůstalosti. Správce je povinen postupovat v souladu s povinnostmi správce pozůstalosti stanovenými v právních předpisech. Je-li vykonavatel závěti v závěti přímo stanoven, nemůže dědic nakládat s předmětem tvořícím součást pozůstalosti, který si vykonavatel vyžádal při plnění svých povinností. Vykonavatel je povinen spravovat majetek obezřetně a předat dědicům předměty, které při výkonu závěti nepotřebuje. Vykonavatel závěti je zároveň povinen až do přijetí dědictví dědicem vykonávat povinnosti správce, popřípadě zažádat o uvalení správy na pozůstalost.

9.3 Jaké pravomoci má správce pozůstalosti?

Práva, povinnosti a pravomoci správce pozůstalosti

spravovat majetek obezřetně a zajistit jeho zachování

poskytovat z pozůstalosti výživné těm členům zůstavitelovy rodiny, kteří se zůstavitelem žili v době jeho smrti a vůči nimž měl zůstavitel vyživovací povinnost plnit povinnosti, které ve vztahu k pozůstalosti z pozůstalosti samotné vyplývají, a podávat hlášení o správě majetku soudu a dědicům

převzít pozůstalost od dědice nebo třetí osoby do držení nebo zajistit oddělení pozůstalosti od majetku dědice jiným způsobem, je-li to nezbytné pro zajištění hodnoty pozůstalosti

předložit notáři žádost o zahájení dědického řízení, je-li to nezbytné, popřípadě přijmout jiná opatření za účelem identifikace dědice v případě, že k vedení dědického řízení nejsou povoláni estonští notáři.

správce pozůstalosti po pořízení soupisu pozůstalosti uspokojí splatné pohledávky uvedené v soupisu pozůstalosti. Správce pozůstalosti může dosud nesplatné pohledávky uspokojit jedině se souhlasem dědice. Přijme-li soud opatření při správě pozůstalosti na žádost věřitele zůstavitele, odkazovníka nebo jiné osoby, které svědčí z pozůstalosti nějaký nárok, a pokud hrozí nebezpečí z prodlení ohrožující uspokojení nároků výše uvedených osob z pozůstalosti, je správce po pořízení soupisu pozůstalosti povinen všechny pohledávky uvedené v soupisu pozůstalosti uspokojit z majetku tvořícího pozůstalost, a to v pořadí stanoveném zákonem. Pozůstalost nemůže být dědicům vydána dříve, než jsou všechny pohledávky uspokojeny.

V případě, že je hodnota pozůstalosti k urovnání závazků nedostatečná a dědic nechce urovnat tyto závazky na svůj vlastní účet, je třeba, aby správce pozůstalosti nebo dědic neprodleně podali žádost o vyhlášení úpadku. Správce může s pozůstalostí nakládat pouze za účelem plnění svých povinností a pokrytí nákladů spojených se správou pozůstalosti. Správce není oprávněn nakládat s nemovitým majetkem bez souhlasu soudu. To neplatí v případě, že se ve lhůtě šesti měsíců od zahájení dědického řízení nepodaří určit žádného dědice nebo pokud dědic, který dědictví přijal, ve lhůtě šesti měsíců od přijetí dědictví nepřevzal správu pozůstalosti; v takovém případě může správce po provedení soupisu pozůstalosti majetek rozprodat a peníze získané prodejem pozůstalosti uložit.

Dědic není oprávněn disponovat s předměty tvořícími pozůstalost, která byla svěřena do správy správci pozůstalosti.

Správce pozůstalosti má za plnění svých povinností právo na odměnu, jejíž výši stanoví soud.

Práva, povinnosti a pravomoci vykonavatele závěti

Vykonavatel závěti je povinen zastávat povinnosti stanovené zákonem, nestanoví-li závěť jinak. Vykonavatel závěti se může od povinností stanovených v závěti odchýlit se souhlasem dotčených osob, je-li to v zájmu splnění vůle zůstavitele.

Vykonavatel závěti je bezprostředně po přijetí své funkce povinen postoupit dědici seznam předmětů tvořících pozůstalost, které vyžaduje za účelem splnění svých povinností.

Vykonavatel závěti je zároveň povinen až do přijetí dědictví dědicem vykonávat povinnosti správce, popřípadě zažádat o uvalení správy na pozůstalost.

Vykonavatel závěti je povinen vykonat odkaz, splnit podmínky, příkazy a další povinnosti plynoucí ze závěti nebo dědické smlouvy.

Vykonavatel závěti je povinen spravovat majetek obezřetně a zajistit zachování pozůstalosti nezbytné pro splnění jeho povinností.

Vykonavatel závěti je povinen převzít do držení předmět, který tvoří součást dědictví, nebo jeho část, popřípadě zajistit oddělení předmětu od majetku dědice jiným způsobem, je-li to nezbytné pro výkon povinností vykonavatele závěti.

Vykonavatel závěti má právo vytvářet závazky na vrub pozůstalosti a nakládat s předměty tvořícími pozůstalost v míře nezbytné pro výkon povinností vykonavatele závěti.

Stanovil-li zůstavitel způsob rozdělení pozůstalosti, vykonavatel závěti pozůstalost mezi dědice rozdělí.

Vykonavatel závěti má v míře nezbytné pro výkon povinností vykonavatele závěti právo zastupovat dědice nebo odkazovníka.

Vykonavatel závěti je povinen předat dědici předměty, které tvoří součást pozůstalosti a které má v držení, avšak nepotřebuje je pro výkon svých povinností.

Nepožaduje-li se po vykonavateli závěti, aby vykonal pořízení zůstavitele osobně, může vykonavatel svěřit jeho výkon dědici.

Dědic není oprávněn nakládat s předměty tvořícími pozůstalost, které vykonavatel závěti vyžaduje za účelem splnění svých povinností.

Vykonavatel závěti je odpovědný za škodu, kterou dědici nebo odkazovníkovi způsobí porušením svých povinností.

Vykonavatel závěti je povinen podávat o své činnosti dědicům a odkazovníkům zprávy.

Nezbytné náklady, které vykonavatel závěti v souvislosti s výkonem jeho povinností vzniknou, mu jsou nahrazeny z pozůstalosti.

Vykonavatel závěti má právo požadovat přiměřenou odměnu za své služby, ledaže závěť stanoví jinak.

10 Jaké dokumenty se běžně vydávají podle vnitrostátního práva v průběhu nebo na konci řízení o dědictví k prokázání statusu a práv oprávněných osob? Mají specifické důkazní účinky?

Jsou-li existence dědického práva i jeho rozsah dostatečně prokázány, notář vydá potvrzení o dědictví, v němž uvede hodnotu podílu z pozůstalosti, který náleží jednotlivým dědicům; potvrzení nicméně neuvádí složení pozůstalosti.

Práva a povinnosti zůstavitele právně přecházejí na dědice okamžikem smrti zůstavitele. Potvrzení o dědictví není legislativním aktem, tj. na základě potvrzení o dědictví nezaniká ani nevzniká **vlastnické právo**. Potvrzení o dědictví je listina osvědčující právní titul, přičemž se předpokládá, že osoba nebo osoby uvedené v potvrzení jsou dědici v uvedeném rozsahu.

Tyto internetové stránky jsou součástí portálu [Vaše Evropa](#).

Velice uvítáme jakoukoli [zpětnou vazbu](#) ohledně užitečnosti poskytnutých informací.

This webpage is part of an EU quality network

Poslední aktualizace: 02/09/2021

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.